

Урок 5

lernu!

 Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Цей проект співфінансується Європейською комісією. Ця публікація відображає погляди лише авторів, і Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в ній.

<https://lernu.net/instruado?lang=uk>

Весь вміст цього веб-сайту, зокрема тексти, зображення та графіки, захищені авторським правом. Якщо прямо не зазначено інше, авторські права належать *lernu.net* та ліцензовані відповідно до Creative Commons Attribution – Noncommercial – Distribution under the same conditions 4.0 International license.

Табличні слова (кореляти)

Розгляньте таблицю і зверніть увагу, як систематично і логічно вона складена: значення будь-якого з 45 слів у таблиці можна вивести із загального значення початкового і кінцевого елемента слова. Особливо добре варто запам'ятати наступні слова:

	KI- питальне слова, відносне слово, окличне слово	TI- слово-вказівник	ĈI- все-слово	NENI- негативне слово	I- невизначне слово
-U індивід, окрема річ, окремий предмет	kiu kiu Питає про ідентичність одного з більшості знайомих людей, речей, предметів.	tiu tiu Показує одну певну людину, річ, предмет з більшості інших.	ĉiu ĉiu Показує групу людей, речей, предметів.	neniu neniu Заперечує людей, речі, предмети.	iu iu Показує незнайому або невизначену людину, річ, предмет.
-O річ	kio kio що	tio tio те	ĉio ĉio все	nenio nenio нічого	io io щось
-A властивість, різновид	kia kia який, яка, яке	tia tia такий, така, таке	ĉia ĉia всілякий, всіляка, всіляке	nenia nenia ніякий, ніяка, ніяке	ia ia якийсь, якась, якесь
-EL спосіб, ступінь	kiel kiel як	tiel tiel так	ĉiel ĉiel по-всілякому	neniel neniel ніяк	iel iel якось
-E місце	kie kie де	tie tie там	ĉie ĉie всюди	nenie nenie ніде	ie ie десь
-AL причина	kial kial чому	tial tial тому	ĉial ĉial по всілякій (будь-якої) причини	nenial nenial без причини, просто так, безпричинно	ial ial чомусь
-AM час, випадок (подія, умова)	kiam kiam коли	tiam tiam тоді	ĉiam ĉiam завжди	neniam neniam ніколи	iam iam колись
-OM кількість	kiom kiom скільки	tiom tiom стільки	ĉiom ĉiom все (про кількість)	neniom neniom ніскільки	iom iom скільки-то, декілька
-ES володар (смысловий об'єкт або суб'єкт)	kies kies чий, чия, чие	ties ties того, той	ĉies ĉies загальний, той що належить всім.	nenies nenies нічий	ies ies чий-то, чийсь, чий- небудь, дещо чий;

ĉ-io = все

ĉ-iam = завжди

ĉ-iu = кожен (кожна, кожне), всякий (всяка, всяке)

iom = скількись, деяка кількість, якоюсь мірою, трохи

ĉ-iuj = всякі, всі

Слова з таблиці також можуть набувати закінчень **-j** (у множині) та **-n** (у знахідному відмінку):

- Закінчення **-j** можуть набувати слова, що закінчуються на **-u** та **-a**
- Закінчення **{n}** можуть набувати слова, що закінчуються на **-o**, **-u**, **-a** та **-e**

ĉio = що

ĉion = (знахідний відмінок від ĉio) що

Kio estas tio? Tio estas kuko. = Що це? Це пиріг.

Kion vi manĝas? Kukon mi manĝas. = Що ти їси? Пиріг я їм.

ĉiu = хто; який, котрий

Kiuj estas viaj amikoj? = Хто твої друзі?

Kiu staras kun li? = Хто з ним стоїть?

Kiujn librojn vi legis? = Які книги ти читав?

Kiun mi vidas? = Кого я бачу?

ĉia = який (з якими ознаками)

Kiaj estas ŝiaj leteroj? = Які її листи?

Kia estas la vetero? = Яка погода?

Kiajn fotojn vi faris? = Які фото ти зробив?

Kian aŭton vi havas? = Яке в тебе авто?

ĉie = де

ĉien = куди

Kie mi estas? = Де я?

Kien vi iras? = Куди ти йдеш?

Ці слова можна поєднувати з прийменниками:

al ĉiu = до кого

kun ĉiu = з ким

al tiu = до того

inter tiuj = серед тих

Порівняння

Вищий ступінь порівняння (прикметників і прислівників) утворюється за допомогою слова **pli**:

pli bona = кращий

pli granda = більший

Найвищий ступінь порівняння (прикметників і прислівників) утворюється за допомогою слова **plej**:

plej bona = найкращий

plej granda = найбільший

При порівнянні з ким-/чим-небудь використовується **ol**:

pli bona ol vi = кращий, ніж ти

А в найвищому ступені порівняння вживається **el**:

la plej bona el ĉiuj = найкращий з усіх

У найвищому ступені порівняння прикметників перед **plej** треба завжди ставити артикль **la**.

Допоміжні слова **pli** і **plej** вживаються також із прислівниками. Правила такі ж самі, за однією відмінністю: перед **plej** не ставиться **la**.

pli rapide = швидше

plej rapide = найшвидше

dum

Службове слово **dum** вказує на часовий проміжок і може вживатися і як прийменник, і як сполучник:

Li sidas dum la manĝo. = Він сидить під час їжі.

Ŝi skribas dum li legas. = Вона пише, доки він читає.

ĉi

Слово **ĉi** вживається зі словами з початковим елементом **ti-** з таблиці корелятивів для позначення близькості:

tie = там

tiu = той (та, те)

tiu ĉi / ĉi tiu = цей (ця, це)

tie ĉi / ĉi tie = тут

-ind-

Суфікс **-ind-** вказує, що щось варто зробити:

aŭskultinda = вартий того, щоб послухати

---

leginda = вартий читання

---

bedaŭrinde = на жаль (гідно жалю)

---

nedankinde = нема за що (дякувати (у відповідь на подяку))

kioma?

Питальний займенник **kioma** вживається тоді, коли питають про час, що на годиннику:

Kioma horo estas? = Котра година?

▼ Блок 19 (сесії 37-38)

Навчальні цілі

- навчитися виражати порівняння на есперанто (вищий і найвищий ступені порівняння прикметників і прислівників)
- повторити вже знайомі слова, що мають відношення до порівняння (**kiu**, **tia**, **tie**, і т. п.)

Необхідні матеріали

- комп'ютер для відтворення звукозапису

Підготовка

- Звукозаписи **1, 2, 3**
- Копії **M1**
- Копії **M2**
- Вправа **M3**
- Копії **M4**
- Копії **M5**

Нові слова

sinjoro = пан

horo = година

vendi = продавати

komenci = починати

aŭto = авто(мобіль)

pli = більше, більш (служить зокрема для утворення вищого ступеня порівняння прикметників і прислівників)

plaĉi = подобатися

ol = (сполучник у порівняльних зворотах) ніж

la plej = най-, найбільш (частка для утворення найвищого ступеня порівняння прикметників і прислівників)

ĉi = частка на позначення близькості, доповнює значення корелятивних займенників з початковим компонентом **ti-**: **tie** (там) - **ĉi tie** ((ось) тут), **tiu** (той) - **tiu ĉi** (цей) і т. п.

aŭskulti = слухати

pli ol = більше ніж

forgesi = забувати

plej el = більшість із

helpi = допомагати

План навчання

---

10 хв. Роздайте **M1** і прослухайте звукозапис **1**. Разом прочитайте і перекладіть текст. Нехай учні перечитають по 2 фрази і перекладуть їх знову. Дійшовши до кінця тексту, нехай почнуть заново, але цього разу без перекладу. Вчитель допомагає лише щодо правильності вимови і за потреби з перекладом.

Допоможіть учням перекласти фрази, де є вищий і найвищий ступені порівняння: **la plej bona el, pli rapida ol ...**

---

5 хв. Нелінгвістична ігрова пауза

---

20 хв. Роздайте діалог **M2**.

Поділіть учнів на пари й задайте прочитати і перекласти діалог. Попросіть одну пару прочитати діалог у голос і перекласти його рядок за рядком. Допоможіть з перекладом, якщо виникне необхідність. Потім попросіть ту пару розіграти діалог, уже не перекладаючи його. Якщо є час, можете попросити інші пари також розіграти діалог.

Поясніть, що прикметники і прислівники у вищому і найвищому ступенях порівняння не змінюються, тільки перед ними ставиться **pli** чи **plej** (**bona – pli bona, plej bona, bone – pli bone, plej bone**).

---

10 хв. Пауза

---

20 хв. Роздайте **M3**. Поділіть клас на групи по три чи чотири учні. Кожна група повинна поєднати вирази із табличними словами (корелятивами). Ви можете влаштувати гру: найшвидша група перемагає.

Постарайтеся, щоб учні усвідомили, що заголовки у таблиці трохи різняться між собою, наприклад, **kiu – tiu**, і т. д. Учні мають звернути увагу на подібність між словами у кожній парі. Детальніше пояснення, чому це так, подано у наступних блоках.

---

5 хв. Нелінгвістична ігрова пауза

---

10 хв. Роздайте **M4**. Задайте учням разом перекласти пісню і проспівате її разом 2-3 рази.

Задайте домашнє завдання

Nova aŭto (1-a parto)

Sinjoro Rapid, amiko de Marko, eniris vendejon de aŭtoj. Tie li vidas belan sinjorinon, kiu plaĉas al li. Vendisto venas al li. Sinjoro Rapid demandas:

- Kiu aŭto estas la plej bona?
- Tiu ĉi estas la plej bona el ĉiuj.
- Ĉu ĝi estas rapida?
- Ĝi estas pli rapida ol aliaj.

- A** Mi aŭdis ke vi volas novan aŭton. Ĉu estas vero?
- B** Jes, mia aŭto estas malnova kaj malbona.
- A** Ĉi tie estas aŭtovendejo. Kiu aŭto plej multe plaĉas al vi?
- B** Tiu ĉi. Ĝi estas pli bona ol mia.
- A** Ho, 20 000 eŭroj! Multekosta!
- B** Mi ne havas sufiĉan monon por ĝi. Mi aĉetos iun malpli koston.
- A** Sed ĝi estas tre rapida.
- B** Mi ne devas havi la plej rapidan aŭton el ĉiuj.
- A** Ĉu vi ne ŝatas vojaĝi pli rapide ol aliaj?
- B** Ne. Mi ne volas akcidenton.

M3 Вправа

Помістіть вирази до відповідної групи: **vendisto, forta, riĉa, la plej bona, lingvo, en vendejo, pli bela, en la hejmo de Marko, aŭto, en sportejo, domo, kafo, sur tablo, amiko, en nia lernoĉambro, en via lernolibro, kelnero, sur papero, kuko, Marko, malpli granda, sinjorino, vizaĝo, malvarma, letero, sportisto, frato, pli rapida**

Kiu? Tiu!	Kie? Tie!	Kio? Tio!	Kia? Tia!

Рішення:

Kiu? Tiu!	Kie? Tie!	Kio? Tio!	Kia? Tia!
Marko	en vendejo	aŭto	forta
vendisto	sur tablo	kafo	pli rapida
sinjorino	en via lernolibro	kuko	la plej bona
amiko	en sportejo	letero	pli bela
kelnero	sur papero	vizaĝo	riĉa
frato	en la hejmo de Marko	domo	malpli granda
sportisto	en nia lernoĉambro	lingvo	malvarma

M5 Пісня

Складіть фрази зі словами, що подано нижче. Ви можете додавати й інші слова.

ion – diri – volas	→	Mi volas diri ion.
libroj – plaĉas – tiuj	→	
amikon – kian – volas	→	
aŭto – tiu ĉi – rapide	→	
forgesis – Marko – ion	→	
iras – lernantoj – kien	→	

Утворіть фрази на комп'ютері. Складайте по 5 фраз щодня; перекладайте їх і записуйте, якщо вони виявилися правильними.

M6 Домашне завдання

- A** Kion vi faras dum la tago?
B Je la sepa horo kaj tridek minutoj mi iras en lernejon.
A Kion vi faras, dum vi estas en lernejo?
B Mi lernas multajn novajn aferojn.
A Ĉu vi ŝatas matematikon?
B Jes, mi ŝatas ĝin pli multe ol lingvojn. Sed plej multe mi ŝatas muzikon.
A Kiam vi revenas hejmen?
B Mi revenas je la dekdua horo.
A Kie vi tagmanĝas? Ĉu en lerneja manĝejo?
B Ne. Hejme mi manĝas bonan manĝon, kiun kuiris mia patrino.
A Kaj poste? Ĉu vi ludas kun geamikoj?
B Jes, sed unue mi devas lerni kaj skribi hejmtaskojn.
A De kiu estas la lernolibroj tie sur la tablo?
B Tio estas miaj lernolibroj kaj lernolibroj de mia fratino.

▼ Блок 20 (сесії 39-40)

Навчальні цілі

- повторити матеріал попередніх уроків (модальні дієслова, числівники, граматичні закінчення)

Необхідні матеріали

- комп'ютер для відтворення звукозапису

Підготовка

- Копії **M7**
- Копії **M8**
- Копії **M9**
- Копії **M10**
- Копії **M11**

План навчання

---

20 хв. Роздайте діалог **M6**.

Поділіть учнів на пари й задайте прочитати і перекласти діалог. Попросіть одну пару прочитати діалог уголос і перекласти його рядок за рядком. Допоможіть з перекладом, якщо виникне необхідність. Потім попросіть ту пару розіграти діалог, уже не перекладаючи його. Якщо є час, можете попросити інші пари також розіграти діалог.

---

5 хв. Нелінгвістична ігрова пауза

---

10 хв. Роздайте **M7**. Задайте учням заповнити пропуски відповідними модальними дієсловами.

---

10 хв. Роздайте **M8**. Нехай учні прочитають фрази і перекладуть їх своєю мовою.

Учні повторюють порівняння прикметників і прислівників. У деяких випадках додається префікс **MAL-** (**malpli**, **malplej**).

---

10 хв. Пауза

---

5 хв. Нелінгвістична ігрова пауза

---

10 хв. Роздайте **M9**. Учні мають встановити відповідності між реченнями й часами.

---

10 хв. Роздайте **M10**. Це вправа з піснею **Dek boteloj**, вивченою в уроці 4. Учням необхідно додати пропущені числівники у пісню.

Потім проспівайте пісню разом 2-3 рази. Так учні повторять слова, що пов'язані з числами.

Задайте домашнє завдання

M7 Діалог

Заповніть кожен пропуск відповідним дієсловом: {п}.

Mi petas, ĉu vi _____ helpi al mi? – Kompreneble!

Hodiaŭ Marko ne _____ skribi hejmtaskon. Tio plaĉas al li.

Ni havas malnovan aŭton. Ĝi ne funkcias kaj ni ne _____ vojaĝi plu.

Ana ankoraŭ ne _____ dormi. Ŝi ŝatas plu legi la libron.

Mia edzo _____ labori tre longe kiel kelnero.

La sinjoro iras malrapide. Li estas maljuna, li ne _____ iri pli rapide.

Ĉu vi _____ fermi la fenestron? – Mi povas, sed mi ne _____. Estas varme en la ĉambro.

Marko _____ aĉeti kukon por Ana, sed li ne havas sufiĉan monon.

Ivo ne havas tempon por ludi kun mi. Li _____ rapide iri en vendejon kaj aĉeti panon.

M8 Вправа

Перекладіть своєю мовою.

La unua vendisto estas bona. La dua vendisto estas pli bona ol la unua. La tria vendisto estas la plej bona el ĉiuj.

Mia domo estas malgranda. La domo de Marko estas pli malgranda ol mia. La domo de Julia estas la plej malgranda.

La patrino de Ana kuiras bone. La patrino de Marko kuiras pli bone. Mia patrino kuiras plej bone.

Petro lernas lingvojn rapide. Mi lernas lingvojn pli rapide ol li. Mia fratino lernas lingvojn plej rapide el ni ĉiuj.

Tiu ĉi foto estas bela. La dua foto estas malpli bela. La lasta foto estas la malplej bela.

M9 Вправа

Встановіть відповідності між фразами й часом.

7.30	Mi revenas hejmen el la lernejo.
8.00	Post la tagmanĝo mi lernas en mia ĉambro.
12.00	Mi iras en lernejon.
12.30	Mi ludas sur la strato kun geamikoj.
14.00	Mi dormas.
16.00	Mi manĝas hejme tagmanĝon, kiun kuiris mia patrino.
21.00	Mi sidas en lernoĉambro kaj mi aŭskultas la instruiston.

Dek boteloj

Dek boteloj pendas sur la mur'

Sed se akcidente falas unu nur, tiam naŭ boteloj pendas sur la mur'.

Naŭ boteloj pendas sur la mur' sed se akcidente falas unu nur,

Tiam ok boteloj pendas sur la mur'.

Ok boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur,

Tiam sep boteloj pendas sur la mur'.

Sep boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur,

Tiam ses boteloj pendas sur la mur'.

_____ boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur,

Tiam _____ boteloj pendas sur la mur'.

_____ boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur,

Tiam _____ boteloj pendas sur la mur'.

_____ boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur,

Tiam _____ boteloj pendas sur la mur'.

_____ boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur,

Tiam _____ boteloj pendas sur la mur'.

Du boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur, tiam unu botelo pendas sur la mur'.

Unu botelo pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur, tiam nurodoro restas sur la mur'.

Мелодія: [YouTube](#)

M11 Домашнє завдання

Додайте правильне закінчення: -j, -n, -jn.

Antaŭ la domo de Marko staras modernaj aŭto _____.

Antaŭ dek minuto _____ venis la patro hejmen.

La botelo _____, kiuj staras sur la tablo en kuirejo, estas miaj.

Donu al mi la grandajn libro _____, kiuj estas tie malantaŭ vi.

Ĉu vi aŭdas mi _____ bone?

Post du horoj la vendisto fermos la vendejo _____.

En lernoĉambro sidas lernanto _____ kaj ili aŭskultas instruisto _____.

Vi havas tre bela _____ okulo _____.

La fotoj, kiuj pendas sur la muro, estas tre bela _____.

Ivo ne komprenas la lastan hejmtasko _____, kiu _____ li ricevis en la lernejo.

Утворіть фрази на комп'ютері. Складайте по 5 фраз щодня; перекладайте їх і записуйте, якщо вони виявилися правильними.

▼ Блок 21 (сесії 41-42)

Навчальні цілі

- розібрати систему табличних слів, корелятивів (зрозуміти, що ці слова складаються з двох частин і що можна утворити велику кількість комбінацій з малої кількості морфем)
- навчитися утворювати перші табличні слова (комбінації **KI-**, **TI-**, **ĈI-** та **-U**, **-O**, **-A**, **-E**)
- ознайомитися із суфіксом **-IND-**

Необхідні матеріали

- комп'ютер для відтворення звукозапису, магніти

Підготовка

- Звукозаписи **4, 5**
- Копії **M12**
- Вправа **M13**
- Вправа **M14**
- Вправа **M15**
- Копії **M16**
- Вправа **M17**
- Копії **M18**
- Копії **M19**

Нові слова

forta = сильний

veturi = їхати

tre = дуже

ĉiuj = всі

certe = напевно, звичайно

jam = вже

kosti = коштувати

jaro = рік

multe = багато

monato = місяць

bedaŭri = шкодувати, жалкувати

plena = повний

aĉeti = купувати

-ind = гідний, вартий чогось; суфікс, котрий вказує, що варто виконати виражену коренем дію з означуваним

План навчання

---

15 хв. Роздайте **M12** і прослухайте звукозапис **4**. Разом прочитайте і перекладіть текст. Нехай учні перечитають по 2 фрази і перекладуть їх знову. Дійшовши до кінця тексту, нехай почнуть заново, але цього разу без перекладу. Вчитель допомагає лише щодо правильності вимови і за потреби з перекладом.

---

5 хв. Коротко поясніть вживання суфікса **-IND-** і наведіть кілька прикладів.

Роздайте **M13**. Допоможіть учням утворити слова із суфіксом **-IND-** і нехай вони спробують використати його у фразах.

Ви можете наголосити на слові **nedankinde**, що вживається у фразах ввічливості. Як приклад ви можете зацитувати наступну розмову:

- Ĉu vi povas helpi al mi?

- Jes.

- Dankon!

- Nedankinde!

---

5 хв. Нелінгвістична ігрова пауза

---

10 хв. Роздайте **M14**. Спонукайте учнів замислитися над значенням слів із суфіксом **-IND-**. Далі попросіть їх скласти принаймні три змістовні фрази. Якщо є час, можна, щоб кілька учнів зачитали свої результати уголос, а ви можете їх обговорити.

---

10 хв. Роздайте **M15**. Задайте учням уважно прочитати текст і перекласти його на есперанто. Дайте на виконання цього завдання близько 5 хвилин. Потім попросіть одного з учнів зачитати переклад класу. Ви можете спитати ще когось про інші варіанти перекладу або запропонувати свої. Правильний переклад запишіть на дошці.

---

10 хв. Пауза

---

15 хв. Роздайте діалог **M16**.

Поділіть учнів на пари й задайте прочитати і перекласти діалог. Попросіть одну пару прочитати діалог уголос і перекласти його рядок за рядком. Допоможіть з перекладом, якщо виникне необхідність. Потім попросіть ту пару розіграти діалог, уже не перекладаючи його. Якщо є час, можете попросити інші пари також розіграти діалог.

---

5 хв. Нелінгвістична ігрова пауза

---

15 хв. Роздайте діалог **M17**.

Магнітами закріпіть частинки пазлу на дошці. За допомогою пазлу поясніть систему табличних слів (корелятивів). Потім попросіть учнів скласти різні табличні слова й подумати про їхні значення.

Зверніть увагу учнів на подібність між словами в **kiu – tiu, kie – tie** і т. д. Тепер до кожної пари додається схоже слово: **kiu – tiu – ĉiu, kie – tie – ĉie** і т. д.

---

10 хв. Роздайте **M18**. Задайте учням з'ясувати, які фрагменти пазлу підходять до кожної з фраз.

Задайте домашнє завдання

Nova aŭto (2-a parto)

– Ĉu ĝi estas ankaŭ forta?

– Ho jes, ĝi estas tre forta.

– Certe ĝi estas multekosta?

– Kompreneble, ĝi estas la plej multekosta el ĉiuj.

– Dankon, bedaŭrinde mi ne aĉetos novan aŭton, ĉar mia malnova aŭto estas la plej malmultekosta el ĉiuj. Mi ankoraŭ veturos per ĝi.

M13 Вправа

З'єднайте слова із закінченням **-IND-** й утворіть фразу.

aĉeti	aĉetinda	La ruĝa aŭto estas aĉetinda.
lerni	lerninda	
vidi	vidinda	
danki	nedankinde!	

M14 Вправа

Складіть змістовні запитання. Запишіть їх.

Ĉu Kie Kiam Kiel	la nova filmo Esperanto tiu ĉi libro via kafo la kanto matematiko la letero de Marko la parolo de Ana la manĝo en restoracio la aŭto de via amiko	estas povas esti	vidinda leginda lerninda havinda aĉetinda kuirinda trinkinda manĝinda aŭskultinda kantinda	?
---------------------------	--	---------------------	---	---

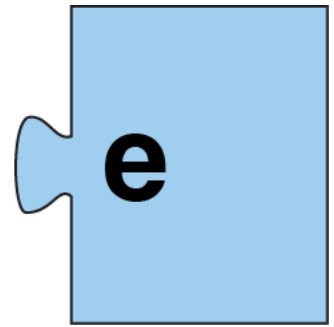
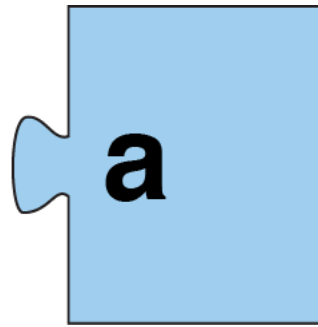
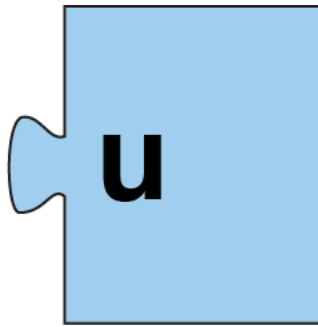
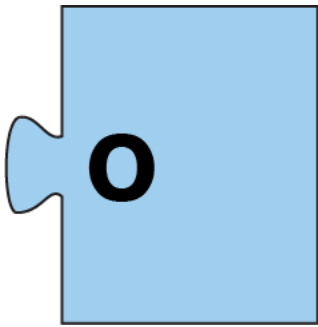
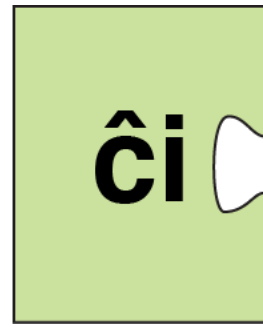
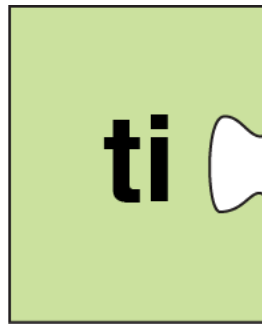
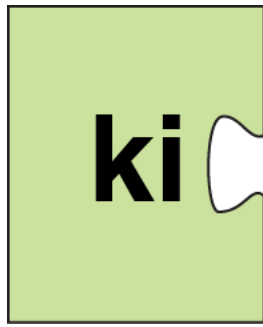
М15 Вправа на переклад

Перекладіть на есперанто.

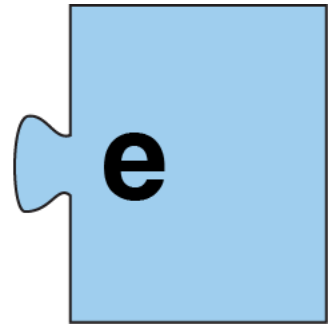
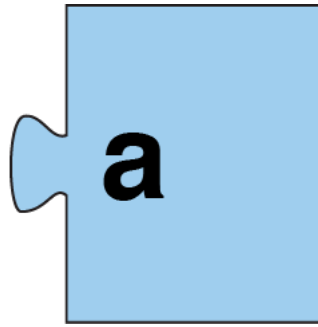
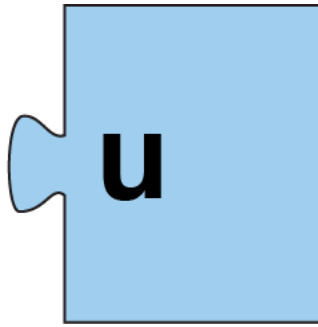
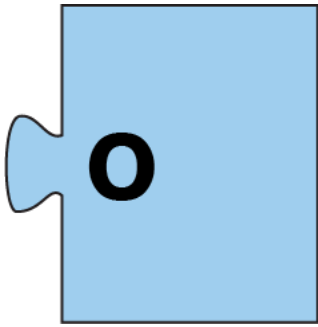
Мати спитала мене, де в мене лежать усі підручники. Я сказав, що вони десь у моїй кімнаті. Я шукаю підручник з есперанто. Куди я поклав підручник з математики? Як я сьогодні вчитимуся?

- A** Ĉu vi ŝatas vojaĝi?
- B** Jes, mi multe ŝatas vojaĝi. En ĉi tiu jaro mi volas veturi en Slovakion.
- A** Kiel vi volas veturi?
- B** Per mia aŭto.
- A** Ĉu vi veturos longe de Zagrebo al Slovakio?
- B** Certe, eble kvin horojn.
- A** Kiun urbon vi volas vidi?
- B** Mi volas vidi Bratislavon. Kaj certe ankaŭ Partizánske.
- A** Ho! Ĉu Partizánske estas vidinda?
- B** Kompreneble, ĝi estas bela malgranda urbo. Loĝas tie multaj homoj, kiuj parolas Esperanton.
- A** Mi bedaŭras ke mi ne povas iri kun vi.
- B** Mi aĉetos ion belan por vi.
- A** Dankon! Ĉu vi havas multajn dolarojn?
- B** En Slovakio mi devas havi ne dolarojn, sed eŭrojn.

З'ясуйте, які фрагменти пазла підходять до наступних фраз.

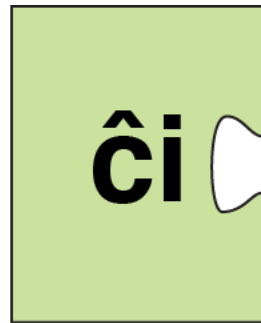
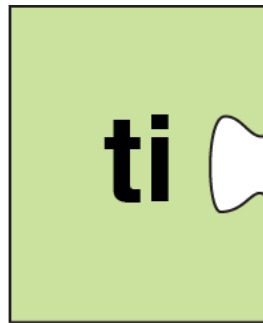
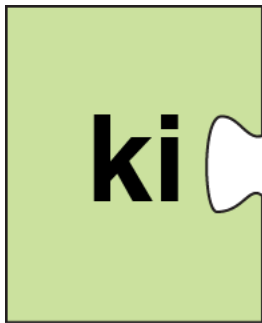
Diru, ki _____ sidas en la kafejo? – Marko kun Ana.

Ki _____ sinjoro staras sur la strato? – Maljuna.

Mi ne volas sidi ti _____. Mi serĉos alian lokon.

Mi ŝatas manĝi vere ĉi _____ n.

Ĉi _____ j lernantoj sidas kaj skribas.

_____ u foto ne plaĉas al Ivo, ĉar ĝi estas malnova.

Marko ne scias, _____ e estas liaj lernolibroj.

En la laborejo _____ uj sidas kaj laboras, nur mi trinkas kafon.

La kafo por mi devas esti tre varma. Mi ŝatas trinki _____ an kafon.

La patrino koleras: “ _____ e estas viaj paperoj! En via ĉambro, en kuirejo, sur la tablo...”

M19 Домашнє завдання

Складіть подібну фразу. Підставте інше слово замість того, що виділене жирним шрифтом.

приклад:

Multaj homoj en Slovakio parolas la **slovakan** lingvon.

...la Esperantan lingvon.

...la germanan lingvon.

Mi bedaŭras, ke vi forgesis la **libron** hejme.

Sur tiu strato staras **hotelo**.

Kiuj lernantoj **sidas** en la lernejo?

Mi **volas** vojaĝi ien, kie estas belaj urboj.

Mi ne scias, ke Julia **skribis** al mi leteron.

Утворіть фрази на комп'ютері. Складайте по 5 фраз щодня; перекладайте їх і записуйте, якщо вони виявилися правильними.

▼ Блок 22 (сесії 43-44)

Навчальні цілі

- вивчити нові табличні слова, які закінчуються на **-AM** й починаються на **I-** та **NENI-**
- повторити вже вивчені афікси
- повторити дієслова з попередніх уроків і вжити їх у фразах

Необхідні матеріали

- комп'ютер для відтворення звукозапису

Підготовка

- Звукозапис **6**
- Копії **M20**
- Вправа **M21**
- Вправа **M22**
- Копії **M23**

План навчання

---

5 хв. Нелінгвістична ігрова пауза

---

20 хв. Роздайте **M20**. Відтворіть звукозапис **6** на комп'ютері. Задайте учням уважно слухати і вписувати пропущені слова.

Поділіть учнів на пари й задайте прочитати і перекласти діалог. Попросіть одну пару прочитати діалог уголос і перекласти його рядок за рядком. Допоможіть з перекладом, якщо виникне необхідність. Потім попросіть ту пару розіграти діалог, уже не перекладаючи його. Якщо є час, можете попросити інші пари також розіграти діалог.

Роз'ясніть значення нових табличних слів: **neniam**, **kiam**, **tiam**. Додайте також слова, які починаються на **l-**. Ці слова з'являлися в попередніх уроках: **io**, **ie**, **iu** і т. д. Ви можете вдатися до пазлу з **AM**, **l-** і **NENI-**, щоб продемонструвати вживання.

---

10 хв. Пауза

---

10 хв. Роздайте **M21**. Розділіть учнів по троє чи по четверо. Попросіть їх знайти зв'язки між виразами й табличними словами.

Якщо хочете, можете влаштувати невелике змагання і попросити групи виконати завдання якомога швидше. Перемогу здобуває найшвидша група.

---

10 хв. Роздайте **M22**. Коротко нагадайте вживання афіксів **-IND-**, **MAL-**, **-EJ-**, **RE-**, **-EBL-**, якщо це потрібно. Потім дайте учням завдання заповнити пропуски потрібними афіксами. Прочитайте текст разом і обговоріть відповіді.

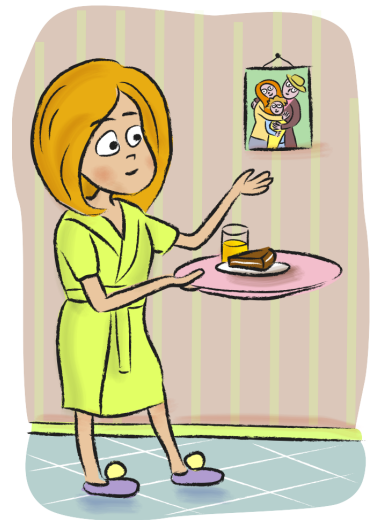
---

5 хв. Нелінгвістична ігрова пауза

Задайте домашнє завдання

- Ana** Saluton, Maja!
- Maja** Saluton, Ana! Mi _____ ke vi venis. Bonvolu eniri!
- Ana** Dankon! Mi _____ neniam vidis ĉi tiun urbon. Vi havas tre belan domon.
- Maja** Ĉi tie estas mia ĉambro. Ĉu mi povas porti por vi sukron?
- Ana** Jes, multan _____. Dum la vojo mi ne trinkis.
- Maja** Mi portis ankaŭ kukon. Ĝi estas ankoraŭ _____, mi faris ĝin antaŭ unu horo.
- Ana** La kuko estas tre bona!
- Maja** Mi ĝojas. Mi skribos por vi sur paperon, kiel oni faras ĝin.
- Ana** _____ estas sur la foto, kiu pendas _____ sur la muro?
- Maja** Tio estas foto de mi, miaj _____ kaj miaj gepatroj.
- Ana** Kiam oni faris tiun ĉi foton?
- Maja** Antaŭ tri jaroj. Tiam mia _____ frato iris la unuan fojon en lernejon.

M22 Вправа

Заповніть пропуски відповідним елементом: **-ind-**, **mal-**, **-ej-**, **re-**, **-ebl-**. Кожен з елементів необхідно використати двічі.

Mi volas jam esti hejme. Ne plaĉas al mi en malsanul_____o.

Ĉu estas io en la boteloj en kuirejo? – Ne, ĉiuj estas_____plenaj.

En sport_____o estas malvarme.

Kiel okazis al vi la akcidento? – La biciklisto ne estis en nokto bone vid_____a.

Marko parolis, ke Vieno estas vizit_____a urbo.

Peter donis manĝon al _____riĉulo, kiu sidis sur la strato.

Mi ne komprenas la hejmtaskon. Mi devas _____legi ĝin.

Ĉu vi povas helpi al mi? – Kompren_____e!

Ivo aĉetis por sia fratino tre leg_____an libron.

Mi malĝojas, ke vi devas jam iri hejmen. Kiam ni _____vidos unu la alian?

M23 Домашнє завдання

Заповніть кожен пропуск відповідним дієсловом: **falas, okazis, kanti, redoni, forgesi, devas, dormas, bedaŭras, aŭskulti, rigardas**.
Кожне з дієслів може використовуватися лише по разу. Перекладіть фрази своєю мовою.

Vi faris nur unu taskon. Sed vi _____ fari du taskojn.

Mi _____, sed ni ne estas hejme. Ni ĉiuj estas en laborejo.

Kien _____ la libro? – Malantaŭ la skribotablon.

Ĉu mi povas _____ kun vi iun belan kanton?

Ana _____ ĉiam nur amfilmojn.

Tio _____ hodiaŭ en lernejo.

Kiam vi povas _____ al mi la libron?

Mi vere ne scias, kian muzikon _____ Petro.

Je tiu nokta horo mi jam _____.

Kiel vi povis _____ mian nomon?

Утворіть фрази на комп'ютері. Складайте по 5 фраз щодня; перекладайте їх і записуйте, якщо вони виявилися правильними.

▼ Блок 23 (сесії 45-46)

Навчальні цілі

- повторити числа і навчитися казати, котра година
- ознайомитися з новими табличними словами, що закінчуються на **EL-**, **-AL** та **-OM**

Необхідні матеріали

- комп'ютер для відтворення звукозапису

Підготовка

- Звукозаписи **7, 8, 9**
- Копії **M24**
- Вправа **M25**
- Вправа **M26**
- Вправа **M27**
- Копії **M28**
- Копії **M29**

Нові слова

dum = доки, протягом, під час

---

tempo = час

---

tion = (знахідний відмінок від **tio**) це, те, то

---

vivi = жити

---

sed = але, а

---

kiel = як

---

tiun = (знахідний відмінок від **tiu**) цього, цю, це; того, ту, те

kial = чому

ĉar = тому що, бо, оскільки

---

kiom = скільки

---

edzo = чоловік (у шлюбі)

---

kie = де

---

sendi = слати, надсилати, посилати, відправляти

План навчання

---

15 хв. Роздайте текст **M24** і прослухайте звукозапис **7**.

Прочитайте й перекладіть його разом. Нехай учні прочитають по дві фрази і знов їх перекладуть. Дійшовши до кінця тексту, вони починають заново, але цього разу без перекладу. Вчитель допомагає лише щодо правильності вимови і за потреби з перекладом.

---

5 хв. Роздайте **M25**. Задайте учням прочитати фрази і з'єднати їх з відповідним часом на годиннику.

---

5 хв. Нелінгвістична ігрова пауза

---

10 хв. Поясніть значення і вживання табличних слів, що закінчуються на **-EL**, **-AL** та **-OM**. Ви можете зробити власний пазл (як у **M19**) для демонстрації вживання цих закінчень.

---

10 хв. Пауза

---

10 хв. Роздайте **M26**. Розділіть учнів по троє чи по четверо. Попросіть їх знайти зв'язки між виразами й табличними словами.

Якщо хочете, можете влаштувати невелике змагання і попросити групи виконати завдання якомога швидше. Переможу здобуває найшвидша група.

---

10 хв. Роздайте **M27**. Задайте учням заповнити пропуски відповідними табличними словами.

---

5 хв. Нелінгвістична ігрова пауза

---

10 хв. Роздайте діалог **M28**.

Поділіть учнів на пари й задайте прочитати і перекласти діалог. Попросіть одну пару прочитати діалог уголос і перекласти його рядок за рядком. Допоможіть з перекладом, якщо виникне необхідність. Потім попросіть ту пару розіграти діалог, уже не перекладаючи його. Якщо є час, можете попросити інші пари також розіграти діалог.

Задайте домашнє завдання

Nova aŭto (3-a parto)

Dum li tion diris, li denove rigardis la belan sinjorinon. Sed la vendisto diris:

– Estos pli bone, ke vi ne rigardu tiun ĉi sinjorinon. Ankaŭ ŝi estas tre multekosta. Mi scias, ĉar mi estas ŝia edzo.

M25 Вправа

Котра година? Прочитайте фрази і з'єднайте їх з відповідним часом.

Estas la kvina horo.

Estas la dektria horo kaj dudek minutoj.

Estas dek minutoj antaŭ la sesa horo.

Estas kvin minutoj post la kvara horo.

M27 Вправа

Заповніть пропуски одним із цих слів: **kiel, kial, kiom**.

Saluton! Longe mi ne vidis vin. _____ vi fartas? – Bone, dankon.

Julia, _____ vi ne volas iri kun mi en kinejon? – Ĉar mi devas multe lerni.

Sinjoro vendisto, _____ kostas tiu ĉi biciklo? – Ĝi kostas 200 eŭrojn.

_____ vi volas, ke mi fermu la fenestron? – Ĉar estas malvarme en la ĉambro.

Ĉu ni povas unu horon trankvile sidi kaj trinki sukron? – Mi ne scias, _____ da tempo ni havas.

Ĉu vi vojaĝos per aŭto? – Ne, mi volas vojaĝi tiel, _____ vi: per biciklo.

Mi ne komprenas, _____ vi estas kolera. – Mi estas kolera, ĉar vi legis miajn leterojn.

Diru, _____ estas naŭ plus ok? – Dek sep.

_____ vi fariĝis ruĝa? – Mi forgesis mian monon hejme.

_____ oni kuiras tiun ĉi manĝon? – Tre facile. Mi skribos tion al vi sur papero.

- Marta** Saluton, Lucia! Kiel vi fartas?
- Lucia** Saluton, Marta! Mi fartas tre bone, dankon. Kaj vi?
- Marta** Ankaŭ mi bone.
- Lucia** Dum longa tempo mi ne vidis vin. Kie vi nun vivas?
- Marta** Mi ne plu vivas en Ĉeĥio. Jam unu monaton mi vivas kaj laboras en Slovakio.
- Lucia** Ho, interese! Kiel plaĉas al vi via nova laboro?
- Marta** Mi ŝatas ĝin. Ĝi estas pli bona kaj pli interesa ol la malnova laboro.
- Lucia** Tio estas bona. Mia edzo koleras pri mia laboro.
- Marta** Kial?
- Lucia** Ĉar mi devas en ĉiu tago labori tre longe.
- Marta** Kien vi iras?
- Lucia** Mi iras sendi leteron kaj poste trinki kafon. Ĉu vi volas iri kun mi?
- Marta** Kompreneble.
- Lucia** Bone! Ni devas paroli kune pri multaj aferoj, kiuj okazis.

M29 Домашнє завдання

Підберіть відповіді до запитань. Перекладіть своєю мовою.

Kiom da boteloj staras sur la tablo?	En Zagrebo.
Kie vivis edzino de la vendisto?	Ĉar mi ne konas la respondon.
Kiel Petro volas veturi?	Unu aŭto veturis tre rapide.
Kiel okazis la granda akcidento sur la strato?	Tre multaj.
Kial vi nenion diras?	Per biciklo.

▼ Блок 24 (сесії 47-48)

Навчальні цілі

- повторити таблицю корелятивів
- побачити, що деякі табличні слова (корелятиви) можуть набувати закінчення знахідного відмінка-N

Необхідні матеріали

- комп'ютер для відтворення звукозапису, червоні й зелені картки

Підготовка

- Звукозапис **10**
- Вправа **M30**
- Копії **M31**
- Копії **M32**
- Вправа **M33**
- Кольорові картки **M34**
- Копії **M35**
- Копії **M36**

План навчання

---

10 хв. Роздайте **M30**. Учні мають знайти пропущені слова. Їм на вибір подаються три варіанти.

---

5 хв. Нелінгвістична ігрова пауза

---

20 хв. Роздайте **M31**. Відтворіть звукозапис **10** на комп'ютері. Задайте учням уважно слухати і вписувати пропущені слова.

Поділіть учнів на пари й задайте прочитати і перекласти діалог. Попросіть одну пару прочитати діалог уголос і перекласти його рядок за рядком. Допоможіть з перекладом, якщо виникне необхідність. Потім попросіть ту пару розіграти діалог, уже не перекладаючи його. Якщо є час, можете попросити інші пари також розіграти діалог.

Прослідкуйте, щоб усі учні зрозуміли значення тексту. Якщо хтось не розуміє усі табличні слова, ви можете пояснити їхні значення за допомогою пазла.

---

10 хв. Пауза

---

10 хв. Роздайте **M33**. Нехай учні складуть речення зі словами, виділеними жирним шрифтом. Постарайтеся, щоб вони усвідомили важливість закінчення знахідного відмінка **-N**.

Якщо є час, вони можуть об'єднатися в пари й потренуватися ставити один одному запитання й відповідати на них.

---

10 хв. Роздайте **M34**. Поділіть учнів на кілька груп. Поясніть правила вправи і розкажіть учням, що іноді до табличних слів може додаватися закінчення знахідного відмінка **-N**. Дайте кожній групі набір червоних і зелених карток. У кожній групі один з учнів бере по одній картці з кожної купки. Потім кожен учень у групі пише своє речення, що міститиме табличне слово і дієслово. Потім наступний учень бере по одній картці з кожної купки і вони всі пишуть свої речення. Продовжуйте таким чином, доки всі учні не отримають нагоду взяти картки. Якщо вистачить часу, ви можете зачитати й порівняти кілька речень.

Червоні картки (табличні слова): **kio, kiu, nenion, neniŭ, neniam, ĉiuj, ĉio, ĉiam, tion, iu, iam**

Зелені картки (дієслова): **havas, skribas, legas, forgesas, vidas, montras, demandas, estas, staras**

---

5 хв. Нелінгвістична ігрова пауза

---

15 хв. Повторіть вирази для привітання і представлення. Поділіть учнів на пари і нехай вони напишуть власний діалог для знайомства з ким-небудь. Вони можуть використати різні вирази для привітання, запитати про ім'я, вік чи країну іншої особи або про що-небудь інше, що тільки спаде їм на думку. Ви також можете написати на дошці зразки фраз, як ідеї.

Приклади:

Kio estas via nomo?

Kiel vi fartas?

Kiom da jaroj vi havas?

De kie vi estas?

Kie vi vivas?

---

5 хв. Роздайте **M35**. Задайте учням разом перекласти пісню і проспівате її разом 2-3 рази.

Задайте домашнє завдання

Виберіть правильне слово.

Sinjoro Rapid demandis la vendiston, _____ (kiel, kiom, kia) kostas la bela ruĝa aŭto.

Mi volas paroli Esperanton _____ (iu, neniam, tiel) bone kiel vi.

Mi koleras, ĉar vi _____ (tio, iel, neniam) fermas la pordon de nia ĉambro.

Ivo ŝatas aŭskulti _____ (tian, ion, iam) muzikon kiel mi.

Post kvar monatoj _____ (ĉiam, ĉiuj, tiam) revenis hejmen.

_____ (Kiu, Kiel, Kial) estas la simpatia sinjorino tie malantaŭe?

Mi ne komprenas, _____ (kial, ĉial, nenial) neniu venis.

Vi havas tre belan voĉon. Bonvolu kanti _____ (ion, ĉien, io).

Peter ankoraŭ _____ (tie, kiam, neniam) veturis al Parizo.

Malgrandaj infanoj volas manĝi _____ (tiu, ĉion, tial) en ĉambro.

- A** Ho, mi ne havas _____ de matematiko.
- B** Pardonu, kion vi diris? Mi ne aŭdis vin.
- A** Mi diris, ke mi forgesis mian lernolibron.
- B** Kiun lernolibron? Ĉu _____?
- A** Ne ĉiujn. Nur tiun, en kiu estas matematikaj taskoj.
- B** Kaj _____ ĝi estas?
- A** Mi ne scias. Eble hejme, ie en mia ĉambro.
- B** Ĉu vi serĉis ĉie?
- A** Kompreneble, sed la libro estas _____.
- B** _____ estas mia lernolibro. Vi povas labori kun ĝi.
- A** Multan dankon!
- B** Ho, ankaŭ mi _____ ion.
- A** Kion?
- B** Lernolibron de Esperanto. Kiel mi legos la novan tekston sen ĝi?
- A** Tiun lernolibron mi havas. Vi povas legi la tekston el ĝi.
- B** Dankon! _____ bone, ke ni sidas kune!

- A** Ho, mi ne havas **lernolibron** de matematiko.
B Pardonu, kion vi diris? Mi ne aŭdis vin.
A Mi diris, ke mi forgesis mian lernolibron.
B Kiun lernolibron? Ĉu **ĉiujn**?
A Ne ĉiujn. Nur tiun, en kiu estas matematikaj taskoj.
B Kaj **kie** ĝi estas?
A Mi ne scias. Eble hejme, ie en mia ĉambro.
B Ĉu vi serĉis ĉie?
A Kompreneble, sed la libro estas **nenie**.
B **Ĉi tie** estas mia lernolibro. Vi povas labori kun ĝi.
A Multan dankon!
B Ho, ankaŭ mi **forĝesis** ion.
A Kion?
B Lernolibron de Esperanto. Kiel mi legos la novan tekston sen ĝi?
A Tiun lernolibron mi havas. Vi povas legi la tekston el ĝi.
B Dankon! **Kiel** bone, ke ni sidas kune!

M33 Вправа

Поставте запитання до виділених жирним шрифтом слів. Зверніть увагу на закінчення знахідного відмінка-N.

La lasta tago de la jaro estis tre malvarma .	→	Kia estis la lasta tago de la jaro?
La geedzoj iris en la restoracion .	→	Kien iris la geedzoj?
Petro trinkis tre bonan kafon en restoracio.	→	
Kelnero rapide alportis al Julia varman kafon.	→	
Ivo veturis en Slovakion per aŭto .	→	
Sur tiu ĉi strato staras la plej multekosta hotelo.	→	
La instruistino donis al lernantoj malfacilan taskon .	→	
La libro, kiun vi volas aĉeti, kostas 15 eŭrojn .	→	
Julia lernas novajn lingvojn rapide.	→	
Je la tria horo mi ludas kun mia malgranda frato.	→	
Julia estas en malsanulejo, ĉar ŝi falis .	→	
Tra la pordo venas miaj geamikoj.	→	

kio

kiu

nenion

neniu

neniam

ĉiuj

ĉio

ĉiam

tion

iu

iam

havas

skribas

legas

forgesas

vidas

montras

demandas

estas

staras

Жомо: Ĉu vi volas min?

Ho, kion vi faras? demandas nun Marko.

Mi legas la libron, mi lernas la lingvon.

Ĉu kun mi vi venos al kafo amika?

Vi trinkos la kafon, parolos kun mi.

Mi dankas, ho Marko, mi ŝatas la kafon,

se ĝi estas bona, se ĝi estas varma.

Mi tre ŝatas sidi kun vi en la ĉambro,

sed nun mi ne povas, mi diras al vi.

Мелодiя: esperantofre.com

Заверште фрази.

Ki _____ el tiuj du libroj estas pli facila?

Ti _____ filmon mi rigardis jam antaŭ kvar jaroj. Ĝi ne estas bona.

Ki _____ estas la letero, kiun Ana skribis al mi? Mi serĉas ĝin jam du horojn.

Ne ĉio, ki _____ oni diras, estas vero.

Ĉu vi ne vidis, ke la sinjorino falis? Kial vi nen _____ faris?

Ki _____ kantojn vi ŝatas aŭskulti? – Novajn.

Ki _____ ni revidos unu la alian? – Post unu monato.

Oni diras, ke en urbocentro oni malfermos plian vendejon. Ĉu t _____ estas vero?

Neni _____ vi havas tempon por iri kun mi en kinejon!

Ĉu vi ne koleras, ke vi nun devas vivi en alia urbo? – Ne. T _____ estas la vivo.